

TEM[®] 2009

Ekonomiska och sysselsättningsmässiga
effekter av turismen i Härjedalens kommun

Inklusive åren 1999-2008

INNEHÅLL

Definition	3
Källor	3
Genomförande	4
Utveckling turismen i Sverige 2009	5
RESULTAT TURISMEN I HÄRJEDALEN 2009	
Omsättning totalt och per kategori	10
Övernattningar/besök	11
Skatteintäkter	11
Sysselsättning	12
Omsättning fördelad på branscher	13
Utveckling turismen i Härjedalen 2009	13

© RESURS AB. Materialet i denna rapport får bara användas för köparens interna bruk och för det ändamål det är köpt. Överträdelse beivras.

DEFINITION AV TURISM

Alla beräkningar är gjorda för att följa "Turismens begreppsnyckel", utgiven av Turistdelegationen. Definitionen är framtagen av World Tourist Organization (WTO) på uppdrag av FN där den antogs 1993. Turistdelegationen har svarat för att anpassa denna till svenska förhållanden samtidigt som det fastställts att alla länder inom EU skall följa samma beräkningsprinciper. Turistdelegationens verksamhet har flyttats till Nutek från januari 2006, varför Nuteks namn används i fortsättningen.

Grunddefinitionen är följande:

Aktiviteter som företas av en person som reser från ordinarie bostadsort för övernattnig eller dagbesök. Avsikten kan vara såväl arbete som fritid.

Definitionen innehåller ett antal undantag (som inte är turism) där de viktigaste kan sammanfattas med att man av olika anledningar är tvungen att åka till en viss plats. De viktigaste av dessa är följande: Arbetspendling, sjukvård, ordinarie skolgång, militärtjänstgöring, ambassad- och konsulatpersonal, asylsökande (invandrarförläggningar).

"Turismens begreppsnyckel" fastställer också att det är resenärens konsumtionsutlägg som skall beräknas. Dessa utlägg avser: logi, livsmedel, restaurang, transport, shopping och aktiviteter.

Turismen delas upp i tre former: Inhemsk, inresande och utresande

Enligt Nutek kan dessa former nyttjas för ett geografiskt område, t ex församling, kommun eller län. Indelningen, kombinerad med basdefinitionen "utanför ordinarie bostadsort", innebär att vi har beräknat effekterna för dem som rest till ett område utanför ordinarie bostadsort.

Denna rapport redovisar inresande turism. För att få ett resultat på totala rese- och turistindustrin måste utresande turism, genomfartsresenärer och regional shopping läggas till.

Utresande turism/regional shopping

Den utresande turismen avser personer som reser ut från det egna området (där de är bosatta). En stor del av deras utlägg stannar kvar i området i form av utlägg för resan. Dessa ger omsättning och sysselsättning för tåg-, buss- och flygtrafik samt resebyråer.

För att få med regional shopping mellan olika kommuner kan resvaneundersökningen (RVU) från Statistiska Centralbyrån (SCB) nyttjas och kombineras med regional omsättningsstatistik.

Nämnda delar måste läggas till den inresande turismen för att erhålla totala rese- och turistindustrin. Det finns dock ingen anledning att göra några beräkningar för dessa eftersom färdiga fakta kan erhållas från SCB:s regionala omsättningsstatistik.

KÄLLOR

För att beräkna turismens effekter måste alla övernattningar och besök till området kartläggas och den konsumtion som följer av dessa besök och övernattningar specificeras. Sådana uppgifter kommer från:

SCB inkvarteringsstatistik

Statistiska Centralbyrån (SCB) tar, på uppdrag av Nutek, in inkvarteringsstatistik för hotell, stugbyar och vandrarhem. För varje enskild natt rapporterar anläggningarna hur många rum de sålt och hur många gäster de haft, vilken nationalitet gästerna har samt, för hotellen, vilken målgrupp som rumsförsäljningen avser. Svarefrekvensen ligger på cirka 90 % och de som inte svarar vägs i förhållande till likvärdiga anläggningar. Från 2008 ansvarar SCB även för campingstatistik, se även sidan 8, "Camping 2008".

SCB Handelsstatistik

Omsättningsstatistik finns för varje bransch, t ex restauranger, bensinstationer och hotell. I statistiken redovisas bland annat antal företag, omsättning och sysselsättning. Resurs har statistik på detta för alla branscher som påverkas av turismen och för alla kommuner i Sverige, år för år de senaste 15 åren.

Rese- och TuristDataBasen, TDB[®]

TDB startades i full skala 1989 av Sveriges Turistråd. Nu drivs TDB av Resurs AB och är ett registrerat varumärke. TDB är en marknadsundersökning där 24 000 svenskar (minst 2 000 per månad) tillfrågas om sitt resande. Totalt finns data på 400 000 dokumenterade resor i databasen.

Trots uppdelning på många boendekategorier och på svenska län erhålls en bra regional statistik för de flesta länen. Vid hopslagning av data för flera år finns även bra kommunala data för flertalet svenska kommuner. I TDB finns uppgifter på svenskarnas resor, övernattningar, boendeformer vid övernattningar, vad de spenderar och på vad, hur de reser, mm.

Övrigt

SCR, Sveriges Camping- och Stugföretagares Riksorganisation, har svarat för statistik på övernattningar på campingplatser fram till 2007. Resestatistik har bland annat Vägverket, Luftfartsverket och Cruise Ferry Info (avseende färjestatistik).

GENOMFÖRANDE

För området har vi ställt i ordning en "Anläggnings-sammanställning". Där finns alla basfakta samlade för alla kategorier. Källorna är följande:

Övernattningar/besök

De kommersiella övernattningarna, hotell, stugbyar, vandrarhem och camping kommer från SCB/Nutek. Utnyttjande av privata fritidshus, släkt/vänbesök, vild camping och andra boendeformer kommer från TDB, till viss del även camping (se sidan 8), liksom även dagbesök avseende resor över 10 mil, enkel väg.

Utlägg/utläggsmönster

Besökarnas utlägg och utläggsmönster är taget från TDB. Observera att samtliga utlägg och omsättningstal är inklusive moms.

Sysselsättning/Skatteintäkter

För att få fram sysselsättning har omsättningen för varje bransch dividerats med omsättning/anställd i respektive bransch. Här har Resurs AB unika fakta för varje enskild kommun i Sverige. Skatteintäkterna bygger på kommunens egna skatteintäkter i förhållande till skatteutjämning och invånarantal, samt utdebitering av kommunal- och landstingsskatt, alla uppgifter kommer från SCB.

TuristEkonomiska Modellen, TEM[®]

Samtliga uppgifter har databehandlats i ett dataprogram, TEM, speciellt anpassat för ändamålet och dessutom i enlighet med den fastställda definitionen. Dataprogrammet introducerades av Turistrådet 1988 och ägs numera av Resurs AB. TEM är ett registrerat varumärke ägt av Resurs AB.

UTVECKLING TURISMEN I SVERIGE 2008

De viktigaste faktorerna som påverkar resandet är vädret, ekonomin och olika typer av omvärldshändelser. För att få en uppfattning om utvecklingen av turismen regionalt och lokalt, måste hänsyn tas till dessa faktorer i Sverige och omvärlden.

De tio senaste åren har turismen i Sverige påverkats mycket av vädret, speciellt under somrarna, men också på grund av snötillgången under vintrarna. Bra respektive dåligt sommarväder påverkar främst de enklare boendeformerna som camping, fritidsbåt, eget fritidshus, vild camping, m fl. För vädret finns dock stora regionala variationer. De regniga somrarna 1998 och 2000 påverkade främst ett bälte snett över Sverige från Västernorrland över Gävleborg, Dalarna, Värmland och ner över Västkusten.

- Sommaren 1997 var en bra sommar med mycket sol och lite nederbörd
- Sommaren 1998 var en av de regnigaste med översvämningar på många ställen i Sverige
- Sommaren 1999 var en bra sommar med mycket sol och lite nederbörd
- Sommaren 2000 var en av de sämsta någonsin med mycket regn
- Sommaren 2001 var en mycket bra sommar med mycket sol och lite nederbörd
- Sommaren 2002 var en av de bästa någonsin med mycket sol och lite nederbörd
- Sommaren 2003 erbjöd ett väder som var det bästa sen mätningar startade med tropisk värme redan i maj och detta varade nästan hela sommaren
- Sommaren 2004 tillhörde en av de sämre det senaste decenniet med mycket regn
- Sommaren 2005 inleddes med extremt kallt väder hela juni, en kort period av värme och sol de tre första veckorna i juli och därefter regnigt fram till början av september
- Vintern och våren 2006 hade en god snötillgång i stora delar av Sverige. Sommaren inleddes med varm och solig juni och juli. Hösten var regnig med rekordnederbörd på många orter, sammantaget dock en bra sommar. November och december hade värmerekord vilket påverkade inledningen på vintersäsongen.
- Våren 2007 var det snöbrist som påverkade vinterturismen negativt. Sommaren var en av de vädermässigt sämre på många år, sämsta sen år 2000.
- Våren 2008 var mycket positiv med god snötillgång och positiva siffror för fjällen. Sommaren var dålig förutom en kort period i slutet av juli. Året avslutades med en finanskris som innebar ett kraftigt minskat affärs-, och fjärresande, men också stor minskning för flyg- och biltrafik.

Här finns också andra faktorer som påverkat resandet i och till Sverige, delvis med stora lokala variationer. De viktigaste faktorerna de senaste åren har varit följande:

- 1 juli, 1999 Tax-free upphörde mellan EU-länder
- 1 juli, 2000 Öresundsbron öppnades
- Under 2001 Svenska kronan svag och antydning till lågkonjunktur
- 11 sep 2001 Terrordåden i USA
- 2005 Bensinpriset i Sverige når upp till 12:-/liter.
- 2008 Finanskrisen i slutet av året och bensinpriset når upp till 14:- per liter

Här finns också andra faktorer som påverkat internationellt resande som SARS (Asien och Kanada), krig i Irak och Israel, flodvägskatastrofen i Asien, terroråd i Madrid, London, Bali, Sri Lanka och Egypten. Dessa händelser har påverkat ett antal länder, men kan också ha påverkat det globala resandet mer eller mindre.

För 2008 antas vädret haft en avgörande inverkan på fritidsresandet, positivt på vintern, men negativt på sommaren. Slutet av året påverkades mycket av en finanskris som påverkade affärs- och fjärresandet negativt.

Fritidsresandet styrs främst av väder och ekonomi.

Affärsresandet styrs främst av ekonomi och omvärldshändelser.

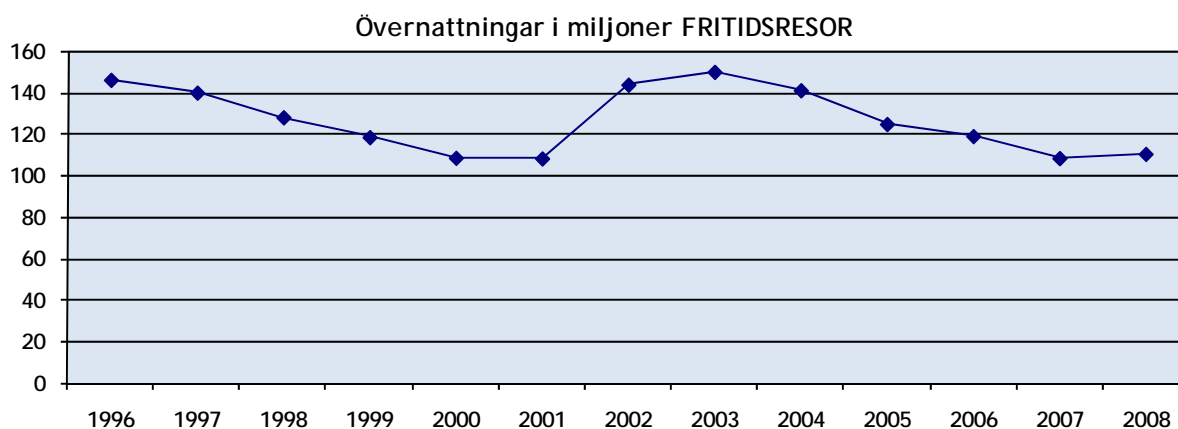
SVENSKARNAS FRITIDSRESOR I SVERIGE

Övernattningsresor i Sverige

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Övernattningar i miljoner	139,9	128,1	118,6	108,7	108,4	143,7	149,8	141,0	124,9	119,1	108,6	110,6

Under våren 2001 vände det för turismen i Sverige och antalet övernattningar vid fritidsresor i Sverige hade ökning varje månad under resterande delen av året, hela 2002 och delvis 2003. 2004-07 minskade antalet övernattningar, dels beroende på sämre sommarväder och dels beroende på kortare vintersäsong. Även det höga bensinpriset kan ha haft en negativ inverkan på resandet.

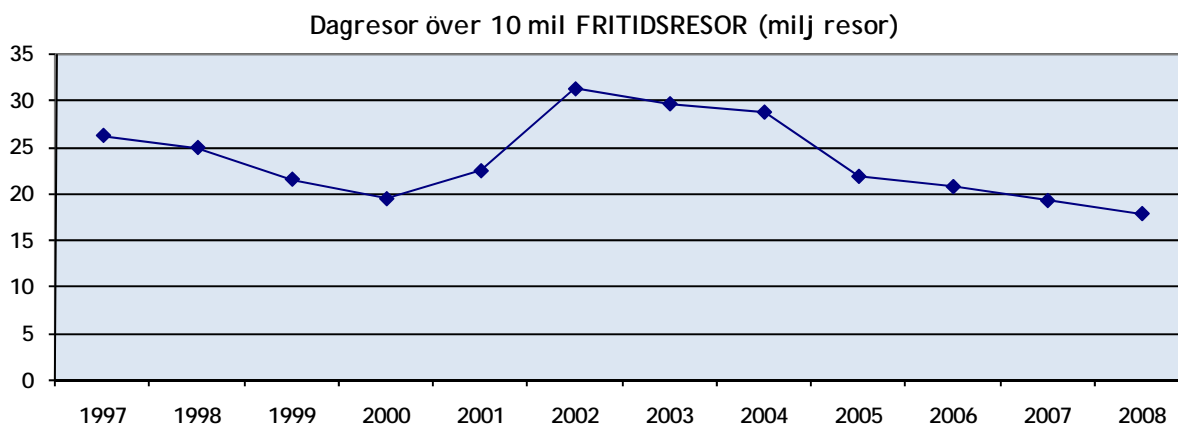
Övernattningar hos släkt och vänner svarar för de stora minskningarna, från 70 miljoner övernattningar 2002 till 46 miljoner 2007, men en mindre ökning 2008. Även övernattningar i enklare boendeformer har påverkat resultatet, först i positiv riktning och sen negativt de senaste åren. Övernattningar i egna fritidshus har legat på ungefär samma nivå de tolv senaste åren. Svenska fritidsgäster på hotell har ökat mycket de senaste åren. De övriga kommersiella boendeformerna stugbyar, vandrarhem och camping har förändringar som mer följer vädersituationen respektive år.

Dagresa över 10 mil i Sverige

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Dagresor i miljoner resor	26,2	24,9	21,5	19,4	22,4	31,2	29,6	28,7	21,8	20,7	19,2	17,8

Utvecklingen för dagresor, över 10 mil, följer i stort sett utvecklingen för övernattningsresor, men hade åter minskning 2008. Turistresor, resor under 10 mil men enligt angiven definition, kan dock ha ökat. Omsättningsutveckling för köpcentra och Vägverkets statistik visar att kortare resor kan ha ökat mycket.

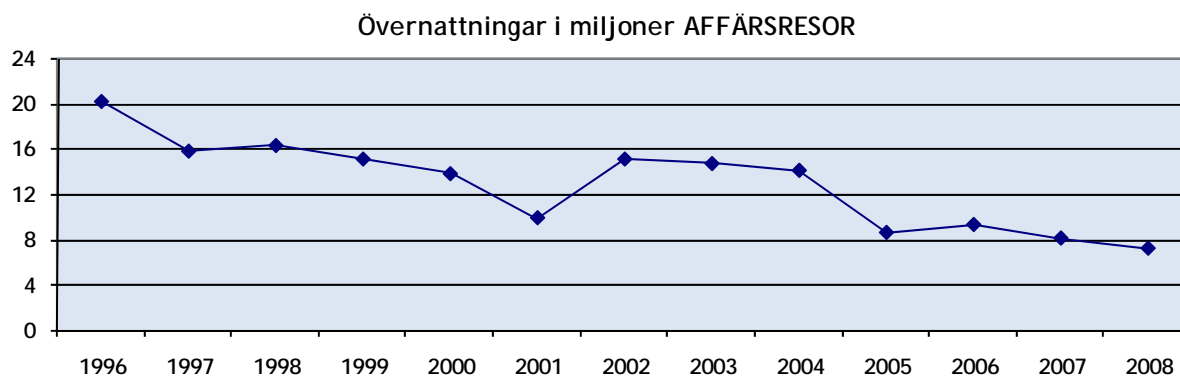
SVENSKARS AFFÄRSRESOR I SVERIGE

Övernattningsresor i Sverige

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Övernattningar i miljoner	15,8	16,3	15,1	13,8	9,9	15,1	14,7	14,1	8,6	9,3	8,1	7,2

Det finns stora variationer för övernattningar i tjänsten mellan åren. Detta avser nästan bara enklare boendeformer, som kanske främst nyttjas av hantverkare och lägre tjänstemän. För kommersiellt boende är variationerna mindre, men minskningar märks för hotellen 2008.

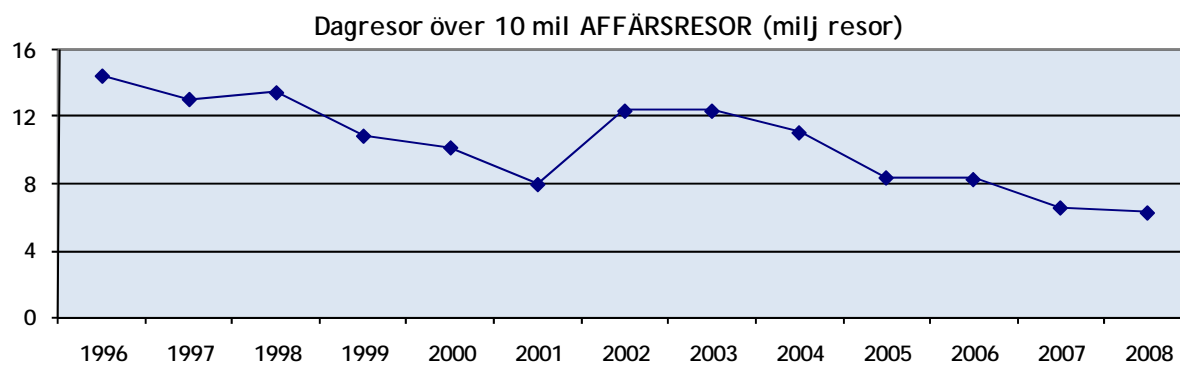
Övernattningar för affärsresor hade en stor nedgång 2001, dels beroende på lågkonjunktur och dels beroende på terrordåden den 11 september. 2005 kom åter en nedgång och de senaste åren har det legat på ungefär samma nivå.

Dagresa i Sverige över 10 mil

	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Dagresor i miljoner resor	13,1	13,5	10,9	10,2	8,0	12,4	12,4	11,1	8,4	8,3	6,6	6,3

Affärsresor över dagen visar nästan samma utveckling som affärsresor med övernattning. Dagresor 2008 ökade mycket under våren för att sen minska kraftigt i slutet. Utvecklingen för affärsresor kan också ha påverkats av ökade kontakter via Internet som kan påverka att man inte behöver träffas.

TRENDER

De senaste åren har turismen förändrats mycket. Övernattningar i kommersiellt boende har haft en positiv utveckling, men hos släkt/vänner minskade det kraftigt under andra halvan av 90-talet för att sen öka kraftigt 2002-2003 och åter minska 2004-2007. Detta innebär att restrenden, i stort sett, åter är som i slutet av 90-talet, enligt följande:

- Vi gör hellre flera längre övernattningsresor än få korta, mätt i avstånd, gäller ej dagresor
- Resan blir kortare, mätt i tid (mer weekendresande eller kortveckosemester)
- Vi kräver större innehåll i resan, mer att göra
- Vi kräver större tillgänglighet, kortare tid att ta oss till resmålet.

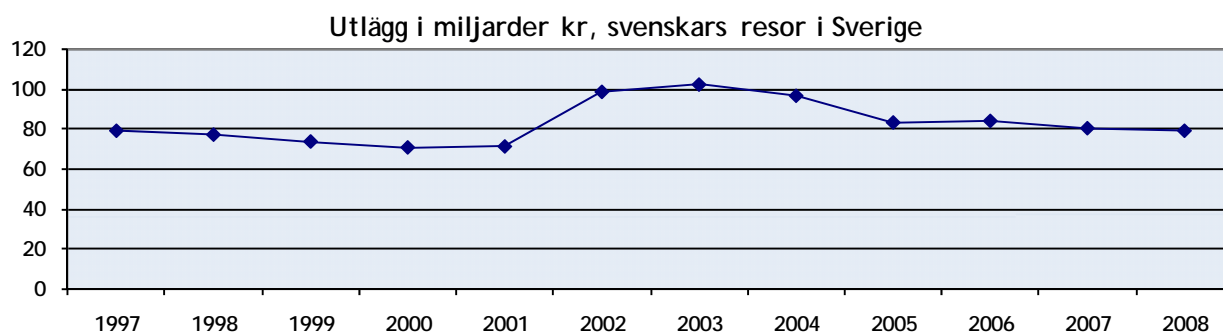
Förändringar 2002-2008 i Sverige för några boendekategorier, i 1000-tal.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	07-08
Hotell (SCB/Nutek)	21 041	21 100	21 546	22 936	24 260	25 449	25 921	+ 1,8 %
Stugbyar (SCB/Nutek)	3 743	3 640	3 261	3 218	3 403	3 501	3 685	+ 5,2 %
Vandrarhem (SCB/Nutek)	2 203	2 275	2 282	2 374	2 557	2 716	2 899	+ 6,7 %
Camping (SCB/Nutek)	15 761	17 138	15 591	16 435	17 542	17 012	13 780	- 19,0 %
Hyrd stuga/lgh (TDB)	5 586	6 563	5 545	4 214	3 904	3 913	3 690	- 5,7 %
Fritidshus eget (TDB)	30 574	37 429	34 007	29 804	30 265	30 436	29 983	- 1,5 %
Släkt/vänner (TDB)	70 852	70 537	67 527	61 831	58 808	46 636	50 686	+ 8,7 %
Fritidsbåt (TDB)	2 428	2 197	1 971	1 553	1 098	1 516	1 542	+ 1,7 %
Vild camping (TDB)	3 248	3 662	2 956	2 158	1 933	2 298	2 141	- 6,8 %
Totalt övernattningar (TDB)								
av svenskar i Sverige	158 864	164 481	155 095	133 510	128 384	116 706	117 767	+ 0,9 %
Övernattningar hos släkt/vänner								
av utländska besökare (TDB)	11 765	11 842	12 847	14 989	12 669	11 727	12 772	+ 8,9 %

Källor är: SCB/Nutek = Statistiska Centralbyrån/Nutek och TDB = Rese- och TuristDataBasen.

Observera att de fyra första boendeformerna inkluderar utländska övernattningar i Sverige, men TDB visar bara svenska övernattningar förutom sista punkten.

Totala antalet svenska övernattningar för resor i Sverige var nästan oförändrat 2008 jämfört med 2007. Ökningen för fritidsresenärer kompenserade minskningen för affärsresenärer, men innebar dock att den totala konsumtionen minskade något.

KONSUMTION

CAMPING 2008

Från 2008 är det SCB som ansvarar för campingstatistiken. Med de krav SCB har på statistiska metoder blir inte resultatet för 2008 jämförbart med tidigare år. Avsikten är att den nya metoden skall appliceras på tidigare år, varför officiell campingstatistik för 2008 beräknas vara klart tidigast i slutet av april 2009.

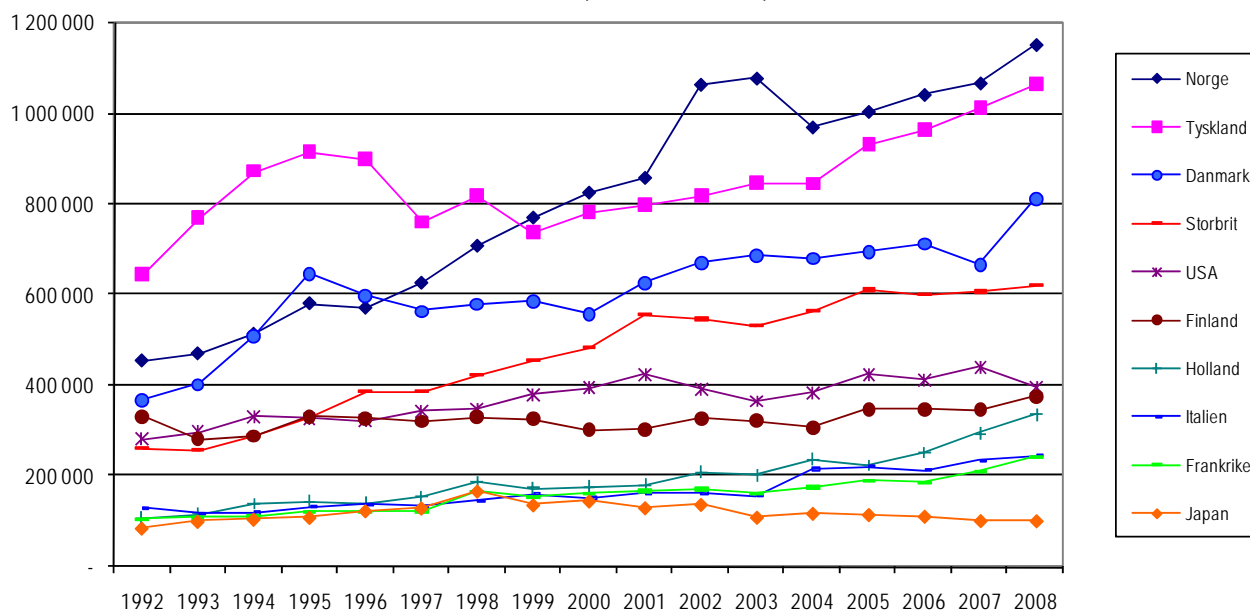
Resultat för Sverige och länen har därför beräknats med hjälp av 2007 års campingstatistik och ändringen för camping 2008, jämfört med 2007, enligt Rese- och Turistdatabasen, TDB. Antalet intervjuer avseende campingresor i TDB är så omfattande att förändringen är statistiskt säkerställd.

TDB visar en minskning av campingövernattningar 2008 i Sverige med - 19 % jämfört med 2007. Dessa minskningar är relativt jämt fördelat över landet. Den utländska andelen gäster på svenska campingplatser har legat på nästan samma nivå de nio senaste åren.

UTVECKLING FÖR VIKTIGA NATIONALITETER

Det utländska resandet till Sverige har ökat mycket de senaste åren. För övernattningar hos släkt och vänner i Sverige avser detta mest från de nordiska grannländerna samt Tyskland, USA, Storbritannien och Polen. Här märks också stora ökningar från länder där Sverige haft stor invandring, staterna på Balkan, Iran och Thailand, men också från Frankrike och Spanien.

NATIONALITETER HOTELL, STUGBYAR, VANDRARHEM

Diagrammet anger de nio största nationaliteterna samt Japan, se även nedan. Ovanstående bild blir lite annorlunda om den visas enbart för hotellen. Fyra nationaliteter har många övernattningar i stugbyar och vandrarhem, Norge, Tyskland, Danmark och Nederländerna, till skillnad mot exempelvis Frankrike, Italien, USA och Japan som har få övernattningar i dessa boendeformer. Sett på längre sikt har många nationer en positiv utveckling, undantaget är Japan. Största ökning senaste åren har Ryssland och Nederländerna.

15 STÖRSTA NATIONALITETER ÖVERNATTNINGAR

	2006	Ändring fr 2005	2007	Ändring fr 2006	2008	Ändring fr 2007
1 Norge	1 040 495	+ 3,7 %	1 065 743	+ 2,3 %	1 150 562	+ 8,6 %
2 Tyskland	962 526	+ 2,9 %	1 011 991	+ 5,5 %	1 064 899	+ 5,4 %
3 Danmark	712 983	+ 2,7 %	668 044	- 5,8 %	812 265	+ 21,4 %
4 Storbritannien	602 512	- 1,3 %	608 218	+ 0,4 %	621 423	+ 2,2 %
5 USA	412 122	- 2,1 %	440 550	+ 4,6 %	396 463	- 9,5 %
6 Finland	349 669	0,0 %	347 751	- 0,1 %	377 943	+ 7,1 %
7 Nederländerna	252 755	+ 13,1 %	295 104	+ 17,1 %	337 053	+ 13,8 %
8 Italien	213 635	- 3,3 %	234 607	+ 9,5 %	244 620	+ 3,0 %
9 Frankrike	186 768	- 0,9 %	210 978	+ 13,3 %	242 257	+ 15,0 %
10 Ryssland	168 014	+ 26,8 %	187 038	+ 11,9 %	211 796	+ 13,1 %
11 Spanien	159 173	+ 10,8 %	182 319	+ 13,6 %	168 024	- 8,0 %
12 Polen	106 253	+ 50,7 %	140 120	+ 34,1 %	149 173	+ 7,0 %
13 Schweiz	108 976	- 0,6 %	126 052	+ 16,5 %	128 542	+ 2,5 %
14 Kina	99 943	+ 42,6 %	113 882	+ 15,0 %	102 037	- 10,4 %
15 Japan	111 773	- 2,8 %	102 339	- 8,9 %	101 882	- 1,8 %

Källa: SCB/Nutek.

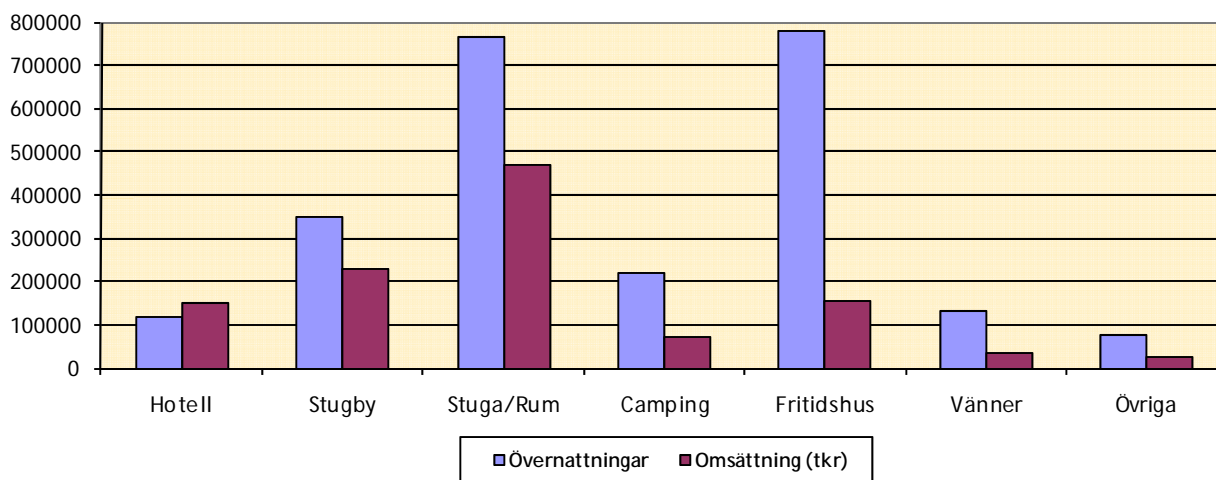
RESULTAT TURISMEN I HÄRJEDALEN 2009

OMSÄTTNING TOTALT OCH PER KATEGORI

(miljoner kr)	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
KOMMERSIELLA											
Hotell	127,9	111,2	122,5	117,2	133,8	136,3	132,6	143,2	143,5	133,5	151,9
varav Affär	10,7	8,8	10,5	11,1	11,2	12,4	12,8	12,8	13,7	16,7	12,7
Fritid	117,2	102,4	112,0	106,1	122,6	123,9	119,7	130,4	129,8	116,8	139,2
Stugby	33,8	43,4	103,9	191,8	179,6	213,5	200,3	194,6	195,7	211,0	228,6
Stuga/rum	135,7	159,6	176,3	241,8	243,2	263,3	282,3	328,4	393,9	426,8	470,5
Camping	19,7	20,7	21,2	33,6	41,9	34,0	36,5	46,2	48,6	33,5	70,0
Fri camping	9,4	6,3	9,2	11,8	16,3	10,7	13,2	9,6	13,5	14,5	12,1
Vandrarhem	3,8	4,0	3,2	4,1	4,0	3,9	5,0	4,9	5,4	5,3	7,7
Grupplagi	6,1	6,6	7,1	7,6	9,0	9,3	9,3	9,5	4,5	4,0	4,3
Övrig övernattnig	0,4	0,4	0,4	0,8	0,7	0,9	0,9	0,1	0,1	1,0	0,9
Dagbesök	56,7	57,2	63,4	71,3	81,0	81,9	89,5	108,0	116,5	130,0	160,2
Summa	394	409	507	680	709	754	770	844	922	960	1 106
ÖVRIGA											
Fritidshus	115,3	131,2	83,5	144,9	148,3	12,7	107,8	134,2	133,8	146,2	155,7
Genomfartsresenärer	77,7	82,0	89,7	99,2	112,4	118,1	129,8	129,8	132,6	138,1	139,4
Släkt/vänner	29,0	36,5	45,6	35,7	35,6	39,8	33,7	35,9	25,7	34,7	33,3
Summa	222	250	219	280	296	281	271	300	292	319	328
TOTALT	616	659	726	960	1 006	1 034	1 041	1 144	1 214	1 279	1 434

Med kommersiell avses kategorier där besökarna betalar en logiavgift för sitt boende eller att de påverkas av traditionell marknadsföring att besöka kommunen. Med övriga eller inte kommersiella avses de tre kategorierna släkt/vänbesök, nyttjande av eget fritidshus och genomfartsresenärer. Ökningen för stugby och stuga/rum 2002 beror delvis på en bättre kartläggning av dessa former av boende, se vidare rapport Funäsdalen. Den verkliga ökningen beräknas till 18 % för dessa kategorier vilket innebär att den totala ökningen kan beräknas till 15 % och omsättningen 2001 borde ha varit 900 miljoner kronor.

JÄMFÖRELSE ÖVERNATTNINGAR - OMSÄTTNING

Trots att antalet övernattningar i fritidshus är sju gånger högre än för hotellgäster, svarar hotellgästerna för lika stor omsättning. Hotellgästerna spenderade 1 285:- per person och dygn 2009 jämfört med fritidshus där de spenderade 200:-.

ÖVERNATTNINGAR/BESÖK

Övernattningar

(Rum i rumsnätter)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hotellrum	75 619	67 488	60 465	60 674	58 684	56 092	58 499	53 102	52 575	61 347
Hotellbäddar	154 832	146 471	121 960	122 201	118 814	114 242	120 297	111 164	103 505	118 236
varav Affärs-Konf	9 518	9 893	11 488	10 254	10 093	9 199	9 772	10 172	11 912	9 051
Fritid	145 314	136 578	110 472	111 947	108 721	105 043	110 525	100 992	91 593	109 185
Stugby	85 082	196 130	322 284	301 789	341 676	305 855	297 036	298 848	322 200	349 018
Stuga/rum	339 603	359 867	427 973	430 461	454 000	482 642	533 993	640 443	693 931	765 034
Camping, tält/husv.	79 855	85 120	107 763	129 530	101 035	106 620	124 969	124 794	86 078	200 500
Campingstuga	23 575	10 229	28 293	34 008	26 526	28 603	28 850	36 198	21 740	19 556
Vandrarhem	12 791	10 419	11 670	10 728	10 042	11 941	11 710	12 764	12 573	13 201
Fri camping	33 315	48 640	56 420	73 910	46 560	52 610	38 400	54 144	57 935	47 500
Övrig övernattning	3 100	3 200	5 270	4 300	5 400	5 400	150	300	6 411	5 020
Grupplagi	22 252	23 991	23 704	26 555	25 812	25 898	26 298	12 458	10 988	11 430
Kommersiella	754 405	884 067	1 105 337	1 133 482	1 129 865	1 133 811	1 181 703	1 291 113	1 315 361	1 529 495
Fritidshus	874 874	596 505	965 770	1 022 580	766 935	653 315	766 935	704 444	749 900	778 297
Släkt/vänner	173 910	234 000	169 905	169 335	177 040	153 314	163 335	111 945	147 650	133 060
Övriga	1 048 784	830 505	1 135 675	1 191 915	943 975	806 629	930 270	816 389	897 550	911 357
TOTALT	1 803 189	1 714 572	2 241 012	2 325 397	2 073 840	1 940 440	2 111 973	2 107 502	2 212 911	2 440 852
Genomfartsres	630 935	640 415	661 545	681 400	674 600	683 370	683 370	697 720	690 750	696 970
Dagbesök	635 359	667 604	713 130	771 726	758 093	778 462	799 984	862 595	928 741	1 020 605

Övernattningar i stugbyar ökade kraftigt 2002. Detta beror på att flera stugbyar inte redovisade statistik till SCB och där det då gjordes en stor kartläggning av denna uthyrning, detsamma gäller stuga/rum. Den verkliga ökningen för båda dessa boendeformer beräknas till ca 18 % mellan 2001 och 2002.

SKATTEINTÄKTER

Skatteintäkterna delas in i två delar:

DIREKTA avser de skatteintäkter som kommer från sysselsättningen i de företag som direkt påverkas av besökarens utlägg.

TOTALA avser alla företag som påverkas, ex tvätteriet som tvättar hotellets linne. Totala skatteintäkten är detsamma som den samhällsekonomiska effekten.

(miljoner kr)	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
DIREKTA Kommun	24,1	25,7	28,3	37,4	39,2	40,4	40,6	44,6	47,3	49,9	56,0
Landsting	9,6	10,8	11,9	15,7	17,4	17,9	18,1	19,9	21,1	22,2	26,0
TOTALA Kommun	58,4	66,6	74,1	102,8	130,4	133,4	133,3	153,9	184,6	195,2	212,7
Landsting	23,3	27,9	31,0	43,0	58,0	59,4	59,3	68,5	82,1	86,8	98,8

Ökad skatteintäkt för kommunen innebär motsvarande minskning av skatteutjämningsbidrag. Kommunens "vinst" vid ökad sysselsättning innebär inte direkt mer pengar i kommunkassan i form av skatteintäkter utan istället minskade kostnader för arbetsmarknadsåtgärder och olika former av bidrag. Den viktigaste effekten är att en ökad sysselsättning också kan innebära en inflyttning och därmed ökat skatteunderlag eller förhindra utflyttning och därmed bibehållit skatteunderlag.

De totala skatteintäkterna, samhällsekonomiska effekten, är mycket hög i förhållande till den direkta. Detta beror på att turismen är den dominerande näringsgrenen i området och skapar därmed underlag för de flesta offentliga serviceinrättningarna. Observera att landstingsskatten höjdes med 60 öre 2003 och med 45 öre 2009.

SYSSELSÄTTNING

Fram till 2002 anges sysselsättningen i årsverken samt i beräknat antal årsanställda. Årsverken avser en person som arbetar 100 % av arbetstiden hela året. Med tanke på sjukdom och annan frånvaro är dock arbetstiden 75-93 % beroende på bransch. Beräknat antal årsanställda har beräknat till 20 % mer än antal årsverken. Med tanke på säsongsarbeten är antalet sysselsatta under sommarperioden betydligt högre.

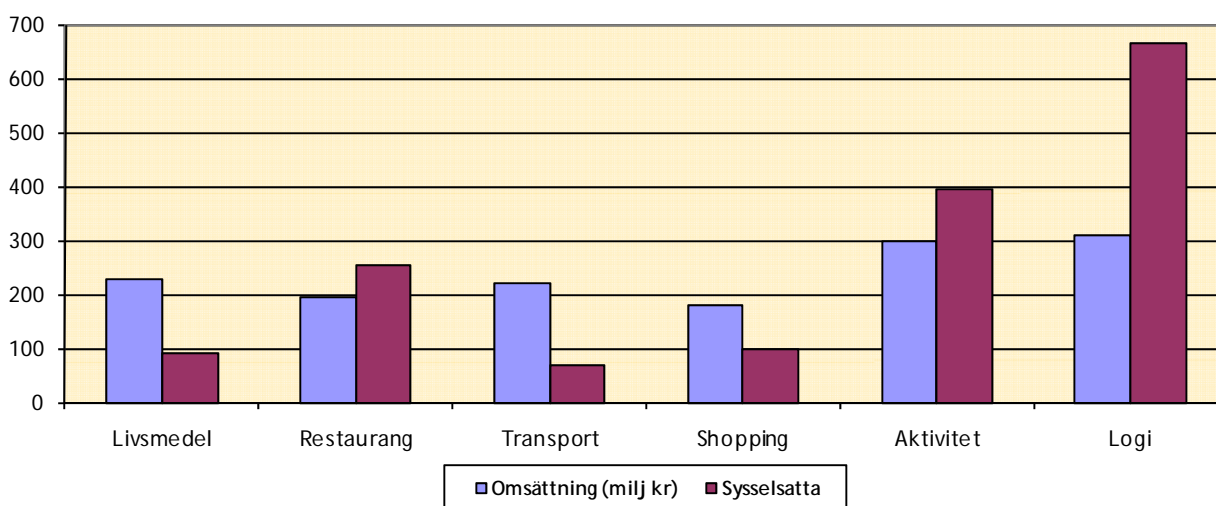
Ny redovisning av sysselsättning.

Från 2002 har Resurs AB, i samarbete med SCB, utvecklat en metod där vi kan redovisa sysselsättningen i form av antal anställda. Detta innebär också att vi kan redovisa sysselsättning med bättre metod för varje bransch och med regionalt och ibland lokalt anpassade tal. Av detta skäl finns dubbel redovisning för 2002.

	1999	2000	2001	2002	Ny							
					2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Livsmedel	71	66	66	90	88	87	83	79	79	75	74	90
Restaurang	58	73	82	101	127	126	139	129	140	229	217	217
Transport	46	44	44	49	62	67	66	69	66	63	69	68
Shopping	32	36	42	61	80	64	68	62	67	71	70	97
Aktivitet	137	150	166	201	252	276	274	279	325	316	341	394
Logi	268	282	273	393	501	528	518	503	584	693	707	664
Administration	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	5
TOTALT	623	663	684	906								
ÅRSANSTÄLLDA, ny metod					1121	1159	1159	1132	1273	1459	1489	1535
Antal årsanställda	745	795	820	1090								

Observera att ovanstående sysselsättningstal inte är ett verkligt resultat utan visar hur stor sysselsättning som omsättningen bör ge upphov till. Det kan också vara så att de företag som påverkas väljer att ta ut större eller mindre vinster istället för att nyanställa eller varsla personal.

JÄMFÖRELSE OMSÄTTNING - SYSSELSÄTTA

Där de röda staplarna är högre än de blå räknas branscherna som sysselsättningsintensiva, låg omsättning per anställd. Exempelvis har restauranger i Härjedalen en omsättning på 775 000:- per anställd 2009, där motpolerna är livsmedel med 2,5 miljoner per anställd eller transport med 3,3 miljoner.

Inom logi finns det också boendeformer där det krävs relativt liten omsättning per anställd. Detta gäller bland annat camping och vandrarhem där det räcker med en omsättning på en halv miljon per anställd. Detta beror delvis på att många företag drivs av familjer som har få anställda.

OMSÄTTNING FÖRDELAD PÅ BRANSCHER

(miljoner kronor)	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Logi	125,5	130,8	144,9	206,3	223,9	231,1	227,7	263,5	304,6	315,4	311,1
Livsmedel	139,3	135,3	138,3	193,8	199,2	194,1	190,2	197,5	182,5	186,4	227,3
Restaurang	56,1	74,2	87,3	110,0	114,2	127,6	122,0	136,3	171,3	167,6	196,4
Trsp inkl bensin	138,8	137,6	143,6	164,6	183,5	185,9	201,3	198,5	196,0	220,0	218,7
Shopping	59,5	71,2	84,4	126,5	105,4	112,7	107,4	118,0	127,9	131,1	181,4
Aktiviteter	96,5	110,0	127,7	158,6	179,5	183,0	192,5	230,5	231,5	258,2	299,7

Här visas fördelningen av "Turistkronan" för de branscher som påverkas. Denna fördelning varierar normalt inte mycket i Sverige. Restaurang och logi brukar ligga högst omsättningsmässigt. Men under 90-talet finns ändå stora förändringar, främst för restauranger, shopping och transport.

I förhållande till övriga Sverige har Härjedalen en förhållandevis hög andel på livsmedel. Detta beror på att en hög andel av boendet har självhushåll, men restauranger har den största omsättningsökningen de senaste åren. Med aktivitet avses såväl liftomsättning vintertid som alla övriga aktiviteter, sportutyrning, fiske, golf, jakt, mm. Aktiviteter är oftast skälet till resan och i Sverige svarar denna del för 8 %, men i Härjedalen svarar aktivitet för 21 % av omsättningen.

UTVECKLING TURISMEN I HÄRJEDALEN 2009

Besökande till Härjedalen spenderade drygt 1,4 miljarder kronor 2009 och detta skapade sysselsättning för 1 535 personer. Observera den angivna förändringen för 2002, avseende stugboendet, som innebär att omsättning, sysselsättning och skatteintäkter för åren före 2002 i de flesta fall skall ökas med ca 15-18 % för att få mer jämförbara tal.

Omsättningsökningen de senaste åren är huvudsakligen för det kommersiella boendet. Det är främst uthyrning av stugor och lägenheter som svarat för de stora ökningarna. Den kommersiella omsättningen har ökat med 63 % på sju år.

På längre sikt visar hotellövernattningar en negativ trend, men detta beror mest på att anläggningar byggts om och istället redovisas som Stuga/rum. Samma gäller även stugbyar, men trots detta är antalet övernattningar 2009 den högsta någonsin. När SCB övertog ansvaret för campingstatistik redovisas betydligt lägre antal övernattningar för Sverige. Härjedalen är enda undantaget där antal övernattningar istället blev betydligt högre än tidigare. Förmodligen finns stora brister i statistiken för åren före 2009.

De branscher som ökade mest 2009 var livsmedel, restaurang och aktivitet. Sistnämnda på grund av ökat antal skiddagar och omsättning för skidliftar. Denna bransch är sysselsättningsintensiv, låg omsättning per anställd, vilket påverkat sysselsättningen positivt. Observera att aktivitet främst avser liftomsättning, men också hyra av utrustning och andra aktiviteter.

Sysselsättningen för restauranger visade en mycket stor ökning 2007. Dessa siffror är dock lite missvisande. Nya data på omsättning per anställd tas normalt bara fram vart tredje år eftersom förändringarna mellan åren oftast är mycket små, normalt bara en ökning med arbetskostnadsindex. För Härjedalen har dock omsättning per anställd minskat de senaste åren, förmodligen på grund av fler restauranger med hög servicenivå. Om data för omsättning per anställd uppdaterats varje år skulle ökningstakten för Härjedalen vara jämnare mellan 2004 till 2007.

Denna rapport är utförd av Lars Paulsson
på uppdrag av Härjedalens kommun
28 april 2010

© RESURS AB
STOCKHOLM • TEL 08-559 232 40 • resurs@resursab.se